

Październik 2019

*PISEMKO ŚWIETLICY SZKOLNEJ
SP 109 IM. BATALIONÓW CHŁOPSKICH
W WARSZAWIE*

ŚWIETLIK

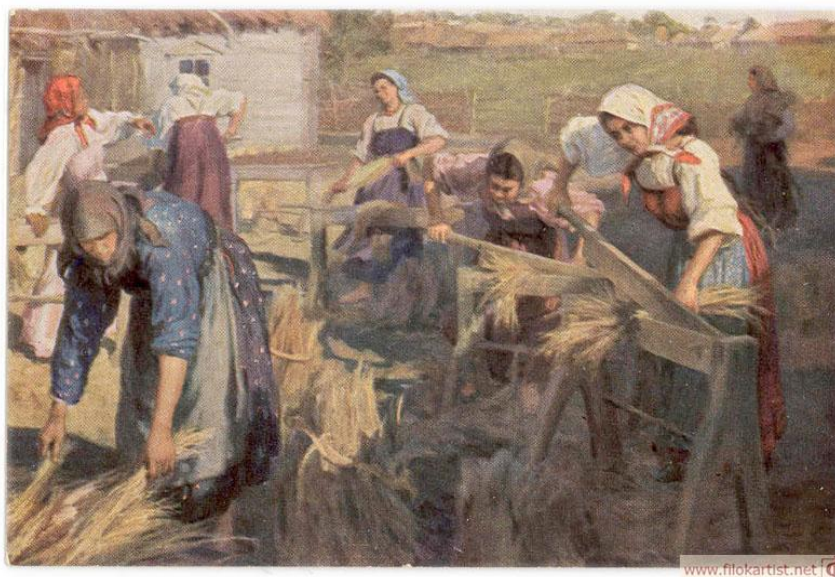
Gdy październik ciepło trzyma, zwykle mroźna bywa zima...

Październik X miesiąc w roku, liczy 31 dni.

Skąd taka nazwa?

Otóż warto na wstępie wspomnieć o tym, że podział roku na dwanaście miesięcy dotarł do Polski wraz z przyjęciem przez nią chrztu; wcześniej czas mierzono po swojemu, „na oko”. Rzecz jasna wiedzano, kiedy wypada **zima**, kiedy **wiosna**, a kiedy **lato** czy **jesień**, posługiwano się też określeniami *babie lato*, *przednówek*, *nazimek* czy *pozimek*, jednak nikomu nie przychodziło do głowy, żeby czas dzielić na jeszcze mniejsze odcinki.

Owo myślenie zmieniło się, kiedy nastał u nas kalendarz roczny z podziałem na miesiące, a wraz z nim weszły do polszczyzny nazwy: *ianuarius*, *februarius*, *marcius*, *aprilis*, *maius*, *iunius*, *iulius*, *augustus*, *september*, *october*, *november*, *december*. Obco brzmiące określenia niebardzo się jednak naszym przodkom spodobaly, dlatego zaczęli oni tworzyć rodzime nazwy, które by były odbiciem tego, co się w danym okresie roku dzieje w przyrodzie.

Nazwa **październik** ma związek z *paździerzami*, czyli skórkami, które pokrywają włókna lnu oraz konopi i w tym okresie odpadają (przy gnieceniu) od łądygi. Był to miesiąc, kiedy to powszechnie pracowano przy obróbce lnu i konopi.

Kartka z kalendarza :

4 października
Światowy Dzień Zwierząt

10 października
Światowy Dzień Drzewa

13 października
Dzień Ratownictwa Medycznego

14 października
Dzień Edukacji Narodowej

Światowy Dzień Zwierząt

Święto zwierzaków ustanowiono w 1931 roku na konwencji ekologicznej we Florencji. Dzień obchodów 4 października odnosi się do wspomnienia w Kościele powszechnym św. Franciszka z Asyżu, patrona zwierząt, ekologów i ekologii. Cele święta są od lat niezmiennie: mają zmienić zachowanie ludzi w stosunku do zwierząt.

Zwierzęta domowe w wielu domach są ważne na równi z członkami rodziny. O zwierzęta trzeba dbać w odpowiedni sposób. Do najpopularniejszych zwierząt domowych należą psy, koty, papugi, chomiki, króliki oraz żółwie.

Każde zwierzę potrzebuje innych zabiegów pielęgnacyjnych. Jednak ogólną radą jest **dbanie o zdrowie, higienę i dietę pupila**.

Warto kupować karmy polecane przez weterynarza bądź od profesjonalnych dostawców. Każde zwierzę ma inny tryb życia i co za tym idzie powinno mieć inną dietę.

Dieta powinna być dopasowana do wielkości zwierzęcia, trybu życia zwierząt i ich upodobań. Nie warto opierać diety zwierzęcia tylko na kupnych pokarmach.

Psom i kotom można ugotować kawałek mięsa, chomik może dostać ususzoną kukurydzę, a królik listek sałaty z ogródka.

Co możesz zrobić dla swojego pupila?

- *Codziennie trzeba karmić zwierzęta przynajmniej dwa razy dziennie.*
- *Zmieniać im wodę.*
- *Bawić się z nimi.*
- *Jeśli ma się psa, należy z nim wychodzić, dać mu pobiegać.*
- *Jeśli papugę powinniśmy jej co jakiś czas dać popfruć.*
- *Klatkę, w której znajdują się np, chomiki należy sprzątać co tydzień.*

Światowy Dzień Drzewa

To święto wymyślone przez Juliusa Sterlinga Mortona, sekretarza rolnictwa Stanów Zjednoczonych, prywatnie miłośnika przyrody. Zaapelował on do rodaków, by 10 kwietnia 1872 r. posadzili drzewa. Dziś Arbor Day to akcja znana na całym świecie, w Polsce oficjalnie obecna od 2002 roku i corocznie obchodzona **10 października**.

DRZEWA – codziennie widzimy je z naszych okien, przechodzimy obok nich nie zastanawiając się jak cenną rolę odgrywają w naszym życiu. Może czas się zatrzymać, popatrzeć, dotknąć, poobserwować.

Drzewa od dawna zajmowały szczególne miejsce w świadomości ludzi. Nasi praojcowie czcili je jako święte, a już w 1347 roku król Kazimierz Wielki w statucie wiślickim zakazał wycinania wiekowych dębów. Był to pierwszy akt prawny, związany z ochroną przyrody w Polsce. Od tamtej pory prawa zmieniały się wielokrotnie, jednak drzewa wciąż pozostały pomnikami naszej historii i tożsamości narodowej. Najstarsze z nich to istne skarby polskiej przyrody. Zobaczcie zatem najciekawsze pomnikowe drzewa w Polsce.

Najsłynniejszymi wiekowymi drzewami w Polsce są dęby.

Dąb szypułkowy Chrobry

rosnący niedaleko Piotrowic w Borach Dolnośląskich, jest wśród nich najstarszy. Jego wiek szacowany jest przez naukowców na 760 lat. Ma mocno rozwiniętą koronę i grube konary, a jego pień ma 10 m obwodu. Dąb ten został w 1966 roku uznany za pomnik przyrody, ale chroniony był już przed wojną – nazywany był wówczas Wielkim Dębem. Mimo że w 2014 roku został podpalony przez wandalów, Chrobry poradził sobie i znów wypuścił liście.

Jeszcze do 2016 roku miano najstarszego z dębów piastował **dąb Bolesław** rosnący we wsi Bagicz niedaleko Ustronia Morskiego. Jego wiek określano na 800 lat, jednak w 2016 roku powaliła go wichura. Mimo to, nadal można wybrać się na wycieczkę szlakiem wiekowych dębów do Lasu Kołobrzeskiego, gdzie podziwiać można jego nieco młodszego kompana, mającego 640 lat **Warcisława**.

Nasz najbardziej znany

dąb – Bartek – liczy sobie ponad 650 lat.

Rośnie niedaleko Zagnańska w województwie świętokrzyskim. Drzewo ma prawie 30 m wysokości i 10 m obwodu, a jego konary są podtrzymywane specjalnymi podporami. Według legend Kazimierz Wielki sprawował przed nim sądy, a Jan III Sobieski i Marysieńka ukryli w nim skarby. Faktem natomiast jest, że olbrzymia korona drzewa jest domem dla wielu gatunków ptaków i nietoperzy.

Drzewa-pomniki przyrody to jednak nie tylko dęby.

Najstarszym drzewem w Polsce jest cis pospolity, rosnący w Henrykowie Lubańskim na Dolnym Śląsku.

Cis Henrykowski ma aż 1280 lat.

Jest wysoki na 10 m, a ponad 4 m liczy sobie w obwodzie. W ostatnich latach prowadzone są prace mające na celu poprawę kondycji tego okazu m.in. zainstalowano siatki ochronne, a do ziemi wokół dostarczane są specjalne odżywki dla drzewa.

Dzień Ratownictwa Medycznego

Trudno zliczyć, jak wiele osób zawdzięcza im życie. W Dzień Ratownictwa Medycznego nie tylko warto podziękować im za to, że zawsze przybywają na pomoc, ale samemu nauczyć się udzielać pierwszej pomocy.

Ratownik medyczny - czym się zajmuje?

Ratownik medyczny zajmuje się udzielaniem pomocy osobom, które znajdują się w stanie bezpośredniego i nagłego zagrożenia zdrowia lub życia. Do jego obowiązków należy przede wszystkim ocena zdrowia chorego/poszkodowanego, udzielenie mu pierwszej pomocy, a jeśli zachodzi taka konieczność, podtrzymywanie funkcji życiowych, również podczas transportu do szpitala.

Ratownik medyczny

to bardzo odpowiedzialny zawód, dlatego tak ważne, by wykonywały go osoby do tego powołane.

Trzeba wykazać się nie tylko wiedzą teoretyczną, praktycznymi umiejętnościami, ale też odpowiednimi predyspozycjami fizycznymi i psychicznymi.

Wymagana jest dobra kondycja fizyczna (wiąże się to np. z potrzebą przeniesienia pacjenta na noszach do karetki), ale równie ważna jest odporność na stres, umiejętność działania pod presją czasu, szybkość podejmowania decyzji, koncentracja oraz zachowanie spokoju i profesjonalizmu nawet w ekstremalnie trudnych warunkach.

Dzień Edukacji Narodowej

popularnie zwany **Dniem Nauczyciela** jest polskim świętem państwowym oświaty i szkolnictwa wyższego. Zostało ustanowione 27 kwietnia 1972 r. na mocy ustawy - Karta praw i obowiązków nauczyciela.

Święto to upamiętnia powstanie **Komisji Edukacji Narodowej**, która była pierwszym ministerstwem oświaty publicznej w Polsce. Komisja ta została powołana z inicjatywy króla polskiego **Stanisława Augusta Poniatowskiego** na mocy uchwały Sejmu Rozbiorowego z dnia 14 października 1773 r.

**Zgodnie z zapisami ustawy dzień ten jest dniem wolnym od zajęć
lekcyjnych dla wszystkich pracowników oświaty:**

„W dniu rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 14 października każdego roku, obchodzony będzie Dzień Edukacji Narodowej. Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty i jest wolny od zajęć lekcyjnych.”

Oczywiście, z tego powodu jest to święto lubiane nie tylko przez nauczycieli,
ale również, nie mniej, przez uczniów :)

Tradycyjnie w ramach podziękowania nauczycielom za ich trud włożony
w edukację i wychowanie uczniowie składają im podziękowania i życzenia.

*Zespół redakcyjny:
Nauczyciele wychowawcy świetlicy szkolnej
w Szkole Podstawowej nr 109 w Warszawie
Opracowanie graficzne:
Halina Wręga
Wychowawca świetlicy*

